

PROGRAM WYCHOWAWCZY PRZEDSZKOŁA Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 65 „TARCHOMINEK”

„Mów dziecku, że jest dobre, że mądre, że potrafi...” (J. Korczak)

I Wstęp

W dzieciństwie kształtuje się nasza osobowość: nawyki, sposoby zachowania się, potrzeby, wzory postępowania. Wiek ten charakteryzuje się dużą elastycznością, dając szansę rodzicom i wychowawcom na stymulowanie i pielęgnowanie pożądanых społecznie zachowań. W naszym przedszkolu będziemy starali się wychowywać dzieci kształtując ich postawę prospołeczną, która oznacza wrażliwość na innych ludzi i zdolność do bezinteresownego działania na ich rzecz. Jednocześnie będziemy wspierali indywidualny rozwój każdego przedszkolaka, kształtowali jego poczucie własnej wartości. Zadaniem rodziny i nauczycieli przedszkola jest wychowywanie dziecka w poczuciu bezpieczeństwa i miłości. Zapewnienie tych potrzeb jest podstawą do budowania prawidłowych relacji z ludźmi. Do przedszkola trafiają dzieci z różnych rodzin. Ich rodzice przez pierwsze lata życia stosowali różne formy oddziaływań wychowawczych, dzieci w różnym stopniu przygotowane są do akceptowania pewnych dodatkowych zasad, które niesie życie w grupie rówieśniczej. Dla większości maluchów to wielkie i trudne zadanie, wyjść z wąskiego, dobrze znanego, rodzinnego świata i wejść w grupę rówieśników. Zależnie od modelu wychowawczego preferowanego w domu, dzieci mają różne doświadczenia związane z rozwiązywaniem stawianych przed nimi zadań, spełnianiem podstawowych obowiązków oraz koniecznością odraczania zaspokajania potrzeb (np. rozpoczęcie zabawy po zakończeniu posiłku, a nie w trakcie). Obserwując zachowania dzieci trafiających do przedszkola, rozmawiając z rodzicami i analizując formy oddziaływań wychowawczych prowadzonych przez pracowników przedszkola postanowiliśmy opracować, oparty o analizę potrzeb program wychowawczy. Zależy nam na tym, aby dzieci w naszym przedszkolu czuły się ważne i doceniane, ale jednocześnie by uczyły się doceniania innych ludzi- dużych i małych. Chcemy by były one przygotowane do jasnego formułowania swoich potrzeb i otwartych rozmów w sprawach ich dotyczących. Jasno określone zasady są dla dziecka łatwiejsze do zaakceptowania i zrozumienia, dzięki nim jego świat staje się bardziej uporządkowany i bezpieczny. W związku z tym określimy najważniejsze normy zachowania, które będą obowiązywały wszystkich. Eliminujemy agresję kształtując pozytywny obraz samego siebie.

Cele ogólne programu wychowawczego

Działania wychowawcze w naszym przedszkolu opierają się na zasadzie, że wszyscy pracownicy są wychowawcami - wychowują swoją osobowością i zachowaniem.

Realizując program wychowawczy:

1. Wspomagamy wszechstronny rozwój osobowości dziecka, uwzględniając jego indywidualne predyspozycje, uzdolnienia i zainteresowania.
2. Propagujemy zdrowy styl życia.
3. Wyrabiamy wrażliwość na potrzeby innego człowieka, życzliwość i odpowiedzialność za siebie.
4. Uwrażliwiamy na piękno i estetykę otaczającego świata.
5. Uczymy współodpowiedzialności za innych, współpracy, empatii, pomagania sobie, tolerancji i szacunku.

6. Wdrażamy rodziców do współuczestniczenia w procesie dydaktyczno-wychowawczym przedszkola poprzez dialog edukacyjny.

Celem programu wychowawczego Przedszkola nr 65 jest sprecyzowanie modelu absolwenta, który stałby się wzorem postaw pożądanych w zakresie wiedzy, umiejętności i zachowań. Dążymy do tego, aby absolwent naszej placówki kończąc przedszkole posiadał następujące cechy:

Był kulturalny:

- Używał form grzecznościowych „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”
- Stosował zasadę „dziewczynki mają pierwszeństwo”
- Okazywał szacunek dorosłym (osobom starszym)
- Był serdeczny dla innych
- Nie wyśmiewał się z kolegów

Dbął o swoje zdrowie:

- Nie krzyczał, mówił umiarkowanym głosem
- Brał udział w zabawach ruchowych, spacerach, wycieczkach (przebywał na świeżym powietrzu)
- Hartował swój organizm
- Ubierał się stosownie do pory roku
- Mył ręce przed posiłkiem i po wyjściu z toalety
- Zasłaniał usta przy kichaniu i kasłaniu
- Umiał powiedzieć czego się boi, co go niepokoi
- Potrafił mówić o swoich uczuciach
- Kontrolował swoje zachowanie:
- Wyrażał swoje emocje w sposób właściwy zrozumiały dla otoczenia
- Zwracał się z problemami do rodziców, wychowawców
- Nie był agresywny
- Bawił się tak, aby nie przeszkadzać innym
- Pamiętał o konsekwencjach swojego działania
- Umiał słuchać co mówią inni
- Nie wyrządzał krzywdy innym
- Pomagał słabszym
- Akceptował siebie i innych takimi jacy są

Dostrzegał sytuacje zagrażające bezpieczeństwu swojemu i innych

Cele szczegółowe programu wychowawczego

W swoich działaniach zamierzamy osiągnąć efekty zapewniające prawidłowy i wszechstronny rozwój wychowanków we współczesnym świecie. W ramach naszego programu realizowane będą następujące cele wychowania:

Cel wychowania	Cele operacyjne
Ma poczucie przynależności do grupy przedszkolnej, środowiska, regionu, kraju	<ul style="list-style-type: none"> • posiada pozytywny obraz samego siebie w relacjach z innymi, • nawiązuje różnorodne więzi z kolegami, • akceptuje indywidualność innych, • respektuje reguły i zasady obowiązujące w grupie i w przedszkolu • szanuje wspólne dobro
Umie nawiązywać kontakty z innymi, jest otwarty i tolerancyjny	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je • rozumie, że każdy człowiek jest niepowtarzalną indywidualnością • szanuje dorosłych i rówieśników okazuje im to w słowach i w działaniu • poprawnie zachowuje się w różnych miejscach i sytuacjach • jest gotowy nieść pomoc potrzebującym • umie rozwiązać konflikty bez agresji • efektywnie współdziała w zespole • umie okazywać uczucia i mówić o nich w rodzinie i w grupie rówieśniczej
Ma poczucie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wartości estetyczne w zachowaniu i wyglądzie własnym oraz innych osób • zachowuje ład i porządek w otoczeniu • przestrzega higieny osobistej, higieny pracy i odpoczynku • zna zachowania sprzyjające bezpieczeństwu ludzi i otoczenia • zna zagrożenia zdrowia człowieka i umie się im przeciwstawić • prowadzi higieniczny i zdrowy tryb życia i aktywnie odpoczywa
Umie działać w różnych sytuacjach	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje • jest świadomy swoich praw • wie do kogo może zwrócić się o pomoc • posiada twórczą wyobraźnię, wrażliwość i poczucie estetyki
Ma poczucie bezpieczeństwa i zaspokojone indywidualne potrzeby	<ul style="list-style-type: none"> • w przedszkolu czuje się bezpiecznie, otoczony opieką i zaakceptowany przez społeczność przedszkolną • wie, że może liczyć na pomoc ze strony rodziców, nauczycieli

II Podstawowe normy zachowania obowiązujące w przedszkolu

1. Dzieciom w przedszkolu nie wolno:
 - a) narażać zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych
 - o opuszczać salę bez pozwolenia wychowawcy,
 - o przynosić do przedszkola niebezpiecznych zabawek i przedmiotów
 - o wychodzić z budynku przedszkola bez pozwolenia nauczyciela,
 - o oddalać się od grupy podczas zabaw w ogródku przedszkolnym bez zgody wychowawcy,
 - o popychać, podstawić nóg, bić swoich kolegów itp.
 - b) naruszać godności osobistej innych dzieci:
 - o przezywać, używać brzydkich słów,
 - o wyśmiewać wygląd, zachowanie i efekty pracy innych dzieci,
 - o obmawiać, mówić nieprawdę
 - c) zabierać i niszczyć cudzą własność:
 - o zabierać bez zgody właściciela jego rzeczy np. zabawek,
 - o zabierać do domu zabawek przedszkolnych lub kolegów bez pozwolenia,
 - o otwierać i oglądać zawartości indywidualnych szufladek,
 - o specjalnie psuć zabawek i sprzętu znajdującego się w przedszkolu.
 - d) przeszkadzać innym w pracy lub zabawie:
 - o zakłócać spokój innym np. krzyczeć, hałasować,
 - o niszczyć wytwory cudzej pracy,
 - o celowo przeszkadzać w pracy lub zabawie np. zabierając zabawki.
2. Dzieci w przedszkolu mają przede wszystkim zapisane w statucie prawa do:
 - a) zapewnienia im bezpiecznych warunków pobytu w przedszkolu,
 - b) właściwie zorganizowanego procesu opiekuńczego, wychowawczego i dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej,
 - c) ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochrony i poszanowania godności osobistej,
 - d) życzliwego i podmiotowego traktowania.

Najważniejsze w naszym przedszkolu jest prawo do akceptacji dziecka takim, jakie ono jest. Rozumiemy przez to:

- prawo do indywidualnego rozwoju i właściwego tempa tego procesu,
- dostosowanie metod pracy do możliwości dzieci,
- dostosowanie tematyki zajęć do zainteresowań dzieci,
- docenianie wysiłku dziecka włożonego w pracę, bez względu na jej efekty,
- poznanie każdego dziecka poprzez własną obserwację, rozmowy z rodzicami, psychologiem,
- akceptowanie każdego dziecka, ale nie akceptowanie jego negatywnych zachowań,
- stwarzanie dzieciom jak największej swobody i wolności w wyborze aktywności (np. urządzenie Sali w sposób umożliwiający korzystanie ze wszystkich zabawek i pomocy).

III Metody wprowadzania pozytywnych norm zachowania

1. Eliminowanie zachowań niepożądanych poprzez:
 - a) tworzenie wspólnie z dziećmi umów, zasad dotyczących zachowania w grupie i w przedszkolu polegających na:
 - o precyzyjnym określeniu przez dzieci i nauczyciela czego nie wolno, a co jest dozwolone w przedszkolu,
 - o negocjowanie reguł zachowania razem z wychowawcą w ciągu całego roku jako sposób na rozwiązywanie konfliktów i problemów,
 - o wyrażenie zgody wszystkich dzieci na stosowne umowy i zasady,
 - o ustalenie wspólnie z dziećmi nagród i konsekwencji niewłaściwych zachowań.
 - b) wyjaśnienie zagrożeń wynikających z niewłaściwego, niebezpiecznego zachowania,
 - c) ponoszenie konsekwencji własnych, niewłaściwych zachowań i działań np. naprawianie wyrządzonej szkody,
 - d) tzw. czasowe wyłączenie- odsunięcie dziecka od zabawy i posadzenie przy stoliku trwające do 5 minut mające na celu uświadomienie sobie przez dziecko niewłaściwego zachowania i przypomnienie norm obowiązujących w grupie,
 - e) czasowe odebranie przyznanego przywileju np. dyżuru,
 - f) wyrażenie niezadowolenia przez nauczyciela (mimika, gest, słowa).
2. Wzmacnianie pożądanych zachowań poprzez:
 - a) pochwały udzielane w kontakcie indywidualnym,
 - b) pochwały udzielane na forum grupy,
 - c) okazywanie uznania dla działań dziecka
 - d) powierzenie ulubionych zadań
 - e) nagroda rzeczowa- symboliczny drobiazg (naklejka, karteczka itp.)

IV Doskonalenie nauczycieli w zakresie umiejętności wychowawczych

Organizowanie rad szkoleniowych, warsztatów, pogadanek, spotkań z psychologiem mających na celu:

- uczenie się negocjowania i rozwiązywania konfliktów,
- zdobywanie umiejętności prowadzenia grupy (wzmacnianie i wygaszanie zachowań),
- uczenie się pracy metodami aktywnymi,
- zdobywanie umiejętności pracy z dziećmi o zachowaniach agresywnych,
- poznawanie sposobów rozładowania napięcia u dzieci,
- uczenie się technik relaksacyjnych,
- zdobywanie umiejętności prowadzenia rozmów z rodzicami i włączania ich w życie przedszkola.

V Doskonalenie rodziców w zakresie zdobywania umiejętności wychowawczych

- organizowanie spotkań, warsztatów z psychologiem dotyczących doskonalenia umiejętności wychowawczych
- redagowanie gazetek dla rodziców poruszających ciekawe problemy dotyczące rozwoju i wychowania dzieci,
- organizowanie zajęć otwartych prowadzonych alternatywnymi metodami pracy (możliwość obserwowania dziecka w grupie),

- zagwarantowanie rodzicom możliwości korzystania z pomocy psychologa zatrudnionego w przedszkolu,
- zapewnienie dzieciom możliwości zdobycia bieżącej informacji na temat sukcesów, postępów swoich dzieci,
- otoczenie szczególną opieką rodziców dzieci niepełnosprawnych (poradnictwo psychologiczne, stały kontakt z nauczycielem wspierającym, udostępnienie literatury fachowej oraz informacji o placówkach terapeutycznych,
- możliwość dowolnie częstego przebywania rodziców na terenie przedszkola

VI Sposoby i metody realizacji programu wychowawczego

Przekaz treści wychowawczych powinien odbywać się drogą najlepiej przyswajalna przez dziecko:

- w kontaktach osobowych, które są najsilniejszym, a zarazem najmniej docenianym nośnikiem przekazu
- w sytuacjach problemowych dla dziecka, w której rzeczywiste zdarzenia stają się polem, na którym dokonywane są oceny
- na zajęciach, gdzie teoretycznie postawione przez wychowawcę zadanie wywołuje problem nie zaistniały, a konieczny do poznania przez dzieci
- w rozmowach, w których następuje zderzenie poglądów, wymiana doświadczeń i wypracowane zostają oceny moralne
- w działaniu, podczas którego utrwalają się pożądane cechy charakteru
- stawianie dziecka w ciągu kolejno po sobie następujących sztucznych sytuacjach wywołujących refleksję, czasem przygotowujących go do prawidłowych reakcji.

Najskuteczniejsze są metody naturalne, czyli własny przykład: dzieci obserwują i naśladują dorosłych. W przedszkolu wszyscy wychowują począwszy od dyrektora przez nauczycieli, po administrację i obsługę. Szczególnie wychowawca powinien więc urzeczywistniać swoją postawą wartości pożądane u dzieci, być dla nich wzorem.

Metody pracy jakie są stosowane:

- gry i zabawy
- dyskusje na forum grupy
- rozmowy
- twórczość plastyczna i artystyczna
- wycieczki tematyczne
- drama
- scenki improwizowane

VII Obowiązki wychowawców wynikające z programu wychowawczego

1. Traktowanie dziecka jako podmiotu działań wychowawczych.
2. Wszechstronny rozwój osobowościowy i fizyczny dziecka.
3. Rozwijanie u dziecka cech samodzielności i życiowej użyteczności.
4. Współpraca wychowawcza z rodzicami.
5. Rozpoznawanie i przeciwdziałanie zagrożeniom patologicznym.
6. Nauczanie dialogu i umiejętności słuchania innych.
7. Wychowanie w przekonaniu niewłaściwości stosowania agresji i przemocy.

VIII Obowiązki rodziców

1. Poznanie warunków funkcjonowania placówki (sale zabaw, place zabaw, itp.)
2. Uczestniczenie w zajęciach adaptacyjnych dla dzieci 3-letnich organizowanych w przedszkolu.
3. Uczestnictwo w zebraniach ogólnych, grupowych, zajęciach otwartych, uroczystościach, wycieczkach, itp.
4. Nawiązywanie indywidualnych kontaktów z nauczycielem w celu uzgodnienia i ujednoczenia kierunków oddziaływań na dziecko.
5. Aktywne uczestnictwo w codziennym życiu przedszkola.

Ewaluacja programu

1. Ustalenie kluczowych pytań w sprawie ewaluacji, np.
 - o w jakim stopniu nauczyciele, rodzice realizują założenia programu?
 - o czy program uwzględnia wszechstronny rozwój dziecka jako osoby?
 - o w jaki sposób realizuje się cele programu?
2. Ustalenie metod ewaluacji i ich opracowania np. ankiety, wywiady, obserwacje zajęć, rozmowy z rodzicami.
3. Opracowanie kryteriów ewaluacji w zakresie ustalonych pytań w pkt. 1 oraz skuteczności realizacji założonych w programie celów.
4. Ustalenie terminu, zasad monitorowania i podziału zadań w zakresie pkt. 1 i pkt. 2, powołanie zespołu ds. ewaluacji .
5. Ustalenie sposobu opracowania pisemnego raportu i podanie go do wiadomości rady pedagogicznej i rady rodziców.